

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
ANTHONY MICHAEL COLLINS
της 26ης Ιανουαρίου 2023¹

Υπόθεση C-817/21

R.I.
κατά
Inspectia Judiciară,
N.L.

[αίτηση του Curtea de Apel București
(εφετείου Βουκουρεστίου, Ρουμανία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Κράτος δικαίου – Άρθρο 2 ΣΕΕ – Άρθρο 19, παράγραφος 1, ΣΕΕ – Απόφαση 2006/928/ΕΚ – Αποτελεσματική δικαστική προστασία – Ανεξαρτησία της δικαιοσύνης – Πειθαρχική έρευνα και διαδικασία – Inspectia Judiciară (Δικαστική Επιθεώρηση) – Εξουσίες προϊσταμένου επιθεωρητή – Χειρισμός της πειθαρχικής δίωξης εις βάρος προϊσταμένου επιθεωρητή – Ρόλος αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή»

I. Εισαγωγή

1. Η Inspectia Judiciară (Δικαστική Επιθεώρηση, Ρουμανία) είναι το αρμόδιο δικαστικό όργανο για τη διενέργεια των πειθαρχικών ερευνών και για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης εις βάρος των δικαστών και των εισαγγελέων στη Ρουμανία. Σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη Δικαστική Επιθεώρηση, ο προϊστάμενος επιθεωρητής διορίζει τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή κατά τη διακριτική του ευχέρεια· η θητεία του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή εξαρτάται από και συμπίπτει με τη θητεία του προϊσταμένου επιθεωρητή· όλοι οι δικαστικοί επιθεωρητές είναι υφιστάμενοι του προϊσταμένου επιθεωρητή από τον οποίο εξαρτάται η εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους.

2. Η R.I. (στο εξής: προσφεύγουσα) υπέβαλε στη Δικαστική Επιθεώρηση σειρά αναφορών κατά δικαστών και εισαγγελέων που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες εις βάρος της. Η Δικαστική Επιθεώρηση απέρριψε τις αναφορές της. Ο προϊστάμενος επιθεωρητής επικύρωσε τις αποφάσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης. Η προσφεύγουσα προσέβαλε τις αποφάσεις αυτές ενώπιον των ρουμανικών δικαστηρίων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου, Ρουμανία) ζητεί να διευκρινιστεί εάν ένα όργανο όπως η Δικαστική Επιθεώρηση πρέπει να προσφέρει τις ίδιες εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας που

¹ Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

απαιτούνται από τα δικαστήρια σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης². Ειδικότερα, ερωτά εάν, υπό το πρίσμα των προαναφερθέντων κανόνων, το δίκαιο της Ένωσης αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση ή κανονιστική πράξη που καθιστά τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης αρμόδιο για την εποπτεία της εξέτασης των αναφορών που υποβάλλονται κατά του προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης και τυχόν πειθαρχικών ερευνών και διαδικασιών που ενδέχεται να προκύψουν από αυτήν.

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης – Η απόφαση 2006/928/ΕΚ

3. Η απόφαση 2006/928/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου στη Ρουμανία όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς³, εκδόθηκε για την αντιμετώπιση δύο διαφαινόμενων κινδύνων. Ο πρώτος ήταν η σοβαρή δυσλειτουργία της εσωτερικής αγοράς λόγω μη τήρησης, εκ μέρους της Ρουμανίας, των δεσμεύσεων που ανέλαβε στο πλαίσιο της προσχώρησής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο δεύτερος κίνδυνος συνίστατο σε σοβαρές ελλείψεις στη Ρουμανία όσον αφορά την τήρηση των σχετικών με τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης διατάξεων του δικαίου της Ένωσης. Προκειμένου να διορθωθούν οι ελλείψεις αυτές, στο παράρτημα της απόφασης 2006/928 τέθηκαν στόχοι αναφοράς για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Οι εν λόγω στόχοι αναφοράς έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι η Ρουμανία σέβεται το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ. Η Ρουμανία οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προς επίτευξη των στόχων αναφοράς, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη, με γνώμονα την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τις εκθέσεις που καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει της απόφασης 2006/928 και ιδίως τις συστάσεις που περιέχονται σε αυτές⁴.

4. Το άρθρο 1 της απόφασης 2006/928 ορίζει επομένως ότι, αρχής γενομένης από το 2007, η Ρουμανία θα υποβάλλει, έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους, έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σχέση με την εκπλήρωση του κάθε στόχου αναφοράς που προβλέπεται στο σχετικό παράρτημα. Η Επιτροπή δύναται, ανά πάσα στιγμή, να παράσχει τεχνική βοήθεια μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων ή να συγκεντρώσει και να ανταλλάξει πληροφορίες σχετικά με την εκπλήρωση των εν λόγω στόχων αναφοράς και να διοργανώσει αποστολές εμπειρογνομόνων στη Ρουμανία για τον σκοπό αυτό. Οι ρουμανικές αρχές πρέπει να

² Οι εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας που απαιτούνται από ένα δικαστήριο βάσει του δικαίου της Ένωσης επιτάσσουν την ύπαρξη κανόνων, ιδίως όσον αφορά τη σύνθεσή του, τον διορισμό των μελών του, τη διάρκεια της θητείας τους, καθώς και τους λόγους εξαιρέσεως και παύσεως των μελών του, ώστε οι πολίτες να μην έχουν καμία εύλογη αμφιβολία ως προς το ανεπηρέαστο του εν λόγω οργάνου από εξωγενή στοιχεία και ως προς την ουδετερότητά του έναντι των αντικρουόμενων συμφερόντων (απόφαση της 20ής Απριλίου 2021, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, σκέψη 53).

³ ΕΕ 2006, L 354, σ. 56.

⁴ Απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, *Asociația «Forumul Judecătorilor din România»* κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψεις 158 και 178). Βλ., επίσης, απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, *Euro Box Promotion* κ.λπ. (C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψεις 155 έως 175). Στη σκέψη 223 της τελευταίας αυτής απόφασης, το Δικαστήριο επισήμανε ότι προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τους συγκεκριμένους στόχους αναφοράς ότι η ύπαρξη αμερόληπτου, ανεξάρτητου και αποτελεσματικού δικαιοδοτικού συστήματος έχει ιδιαίτερη σημασία για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ιδίως της διαφθοράς υψηλού επιπέδου. Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι στόχοι αναφοράς έχουν άμεσο αποτέλεσμα. Απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, *Asociația «Forumul Judecătorilor din România»* κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψη 249).

παράσχουν στην Επιτροπή κάθε αναγκαία υποστήριξη για τον σκοπό αυτό. Κατά το παράρτημα της απόφασης 2006/928, ορισμένοι από τους στόχους αναφοράς που μνημονεύονται στο άρθρο 1 είναι:

«1) Να διασφαλιστεί διαφανέστερη και αποτελεσματικότερη δικαστική διαδικασία ιδίως με την ενίσχυση της ικανότητας και της υποχρέωσης λογοδοσίας του [Consiliul Superior al Magistraturii (Ανωτάτου Διοικητικού Συμβουλίου του Δικαστικού Σώματος)]. Να αναφέρεται και να παρακολουθείται ο αντίκτυπος του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και Ποινικής Δικονομίας.

[...]

3) Να ενισχυθεί η πραγματοποιηθείσα πρόοδος, να συνεχιστεί η διεξαγωγή επίσημων, αμερόληπτων ερευνών για καταγγελίες διαφθοράς υψηλού επιπέδου.

4) Να λαμβάνονται περαιτέρω μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς, ιδίως στο πλαίσιο των τοπικών αρχών.»

B. Το ρουμανικό δίκαιο

1. Ο νόμος 317/2004

5. Το άρθρο 44 του *Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii* (νόμου 317/2004 περί του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου), της 1ης Ιουλίου 2004⁵, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε (στο εξής: νόμος 317/2004), ορίζει τα εξής:

«(1) Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο κρίνει ως δικαιοδοτικό όργανο, μέσω των τμημάτων του, επί ζητημάτων πειθαρχικής ευθύνης των δικαστών και των εισαγγελέων για τις πράξεις που προβλέπονται στον νόμο 303/2004, όπως αναδημοσιεύθηκε, αφού τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε.

[...]

(3) Η πειθαρχική διαδικασία σε περιπτώσεις αδικημάτων δικαστών, εισαγγελέων και βοηθών δικαστών κινείται από τη Δικαστική Επιθεώρηση μέσω των δικαστικών επιθεωρητών.

[...]

(6) Για να κινηθεί η πειθαρχική διαδικασία είναι υποχρεωτική η διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας από τη Δικαστική Επιθεώρηση.»

6. Το άρθρο 45 του νόμου 317/2004 ορίζει:

«(1) Η Δικαστική Επιθεώρηση μπορεί να κινήσει διαδικασία για μια υπόθεση αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν έγγραφης και αιτιολογημένης αναφοράς από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο, συμπεριλαμβανομένου του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, για πειθαρχικά παραπτώματα δικαστών και εισαγγελέων.

⁵ Αναδημοσιεύθηκε στη *Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 628 της 1ης Σεπτεμβρίου 2012.

[...]

(4) Εάν οι προκαταρκτικές έρευνες δείξουν ότι δεν υπάρχουν στοιχεία πειθαρχικού παραπτώματος, δεν πραγματοποιούνται περαιτέρω ενέργειες σχετικά με την αναφορά και το αποτέλεσμα κοινοποιείται απευθείας στο πρόσωπο που υπέβαλε την αναφορά και στο πρόσωπο το οποίο αφορά η αναφορά. Η απόφαση περάτωσης της διαδικασίας υπόκειται σε επικύρωση από τον προϊστάμενο επιθεωρητή. Η απόφαση μπορεί να ακυρωθεί μόνο μία φορά από τον προϊστάμενο επιθεωρητή, ο οποίος με έγγραφη και αιτιολογημένη απόφαση μπορεί να διατάξει συμπληρωματικές έρευνες.

[...]»

7. Το άρθρο 45¹, παράγραφος 1, του νόμου 317/2004 ορίζει τα εξής:

«Το πρόσωπο που υπέβαλε την αναφορά μπορεί να υποβάλει ένσταση στον προϊστάμενο επιθεωρητή κατά της απόφασης περάτωσης της διαδικασίας που μνημονεύεται στο άρθρο 45, παράγραφος 4, εντός 15 ημερών από την κοινοποίηση της εν λόγω απόφασης. Η ένσταση εξετάζεται εντός 20 ημερών από την ημερομηνία πρωτοκόλλησής της από τη Δικαστική Επιθεώρηση».

8. Το άρθρο 47 του νόμου 317/2004 ορίζει τα ακόλουθα:

«(1) Με την ολοκλήρωση της πειθαρχικής έρευνας, ο δικαστικός επιθεωρητής μπορεί, με έγγραφη και αιτιολογημένη απόφαση, να διατάξει:

- (a) να γίνει δεκτή η αναφορά, με κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας και παραπομπή του ζητήματος στο αρμόδιο τμήμα του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου·
- (b) να απορριφθεί η αναφορά εάν ο [δικαστικός επιθεωρητής] διαπιστώσει, μετά από πειθαρχική έρευνα, ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την κίνηση της διαδικασίας.

[...]

(3) Η απόφαση του δικαστικού επιθεωρητή υπόκειται σε επικύρωση από τον προϊστάμενο επιθεωρητή. Ο προϊστάμενος επιθεωρητής μπορεί να διατάξει τον δικαστικό επιθεωρητή να συμπληρώσει την πειθαρχική έρευνα. Ο δικαστικός επιθεωρητής διενεργεί τη συμπληρωματική έρευνα εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία αυτή διατάχθηκε από τον προϊστάμενο επιθεωρητή.

(4) Η απόφαση του δικαστικού επιθεωρητή μπορεί να ακυρωθεί μία μόνο φορά, εγγράφως και αιτιολογημένα, από τον προϊστάμενο επιθεωρητή, ο οποίος μπορεί με έγγραφη και αιτιολογημένη απόφαση να διατάξει τη διενέργεια συμπληρωματικής πειθαρχικής έρευνας. Μετά την ολοκλήρωση της πειθαρχικής έρευνας, ο προϊστάμενος επιθεωρητής μπορεί να διατάξει, εγγράφως και αιτιολογημένα, μία από τις ενέργειες που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχείο a) ή b).

[...]»

9. Το άρθρο 65, παράγραφοι 2 έως 4, του νόμου 317/2004 ορίζει τα εξής:

«(2) Η Δικαστική Επιθεώρηση διευθύνεται από προϊστάμενο επιθεωρητή-δικαστή, ο οποίος διορίζεται κατόπιν διαγωνισμού που διοργανώνεται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Ο ανωτέρω προϊστάμενος επιθεωρητής-δικαστής επικουρείται από αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή-εισαγγελέα, που διορίζεται από τον προϊστάμενο επιθεωρητή.

(3) Η Δικαστική Επιθεώρηση ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της λειτουργικής ανεξαρτησίας έναντι του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, των δικαστηρίων, των εισαγγελικών αρχών που συνδέονται με αυτά και των λοιπών δημόσιων αρχών, ασκώντας τις αρμοδιότητες της ανάλυσης, έρευνας και εποπτείας σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τον νόμο και για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με αυτόν.

(4) Οι κανόνες που διέπουν τη διενέργεια των εργασιών επιθεώρησης εγκρίνονται από τον προϊστάμενο επιθεωρητή με κανονιστική πράξη».

10. Το άρθρο 66, παράγραφος 3, του νόμου 317/2004 προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η οργάνωση και λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης και η οργανωτική δομή και τα καθήκοντα των τμημάτων της καθορίζονται με κανονιστική πράξη που εγκρίνεται με διάταξη του προϊσταμένου επιθεωρητή [...]».

11. Το άρθρο 69, παράγραφοι 1 και 4, του νόμου 317/2004 ορίζει τα εξής:

«(1) Ο προϊστάμενος επιθεωρητής έχει τα ακόλουθα κύρια καθήκοντα:

(a) διορίζει, μεταξύ των δικαστικών επιθεωρητών, τη διευθυντική ομάδα –τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή και τους προϊσταμένους των διευθύνσεων– βάσει διαδικασίας που περιλαμβάνει την αξιολόγηση των σχεδίων διαχείρισης ειδικά για κάθε θέση, με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διοικητική συνοχή, η επαγγελματική επάρκεια και η αποτελεσματική επικοινωνία. Η θητεία τους λήγει ταυτόχρονα με τη θητεία του προϊσταμένου επιθεωρητή·

(a¹) ασκεί τα καθήκοντα της διοίκησης και οργάνωσης της δραστηριότητας της Δικαστικής Επιθεώρησης·

(a²) λαμβάνει μέτρα για τον συντονισμό των εργασιών των λοιπών μελών του προσωπικού της Δικαστικής Επιθεώρησης πέραν των δικαστικών επιθεωρητών·

[...]

(g) διορίζει, σύμφωνα με τον νόμο, τους δικαστικούς επιθεωρητές και τις λοιπές κατηγορίες του προσωπικού της Δικαστικής Επιθεώρησης και διατάσσει την τροποποίηση, αναστολή και λύση των εργασιακών ή υπηρεσιακών τους σχέσεων·

(h) καθορίζει τα επιμέρους καθήκοντα και τις εργασίες του προσωπικού που βρίσκεται υπό την εποπτεία του, εγκρίνοντας τις περιγραφές των θέσεων εργασίας τους·

(i) διενεργεί, σύμφωνα με τον νόμο, αξιολογήσεις του προσωπικού που βρίσκεται υπό την εποπτεία του.

[...]

(4) Ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής ενεργεί αυτεπαγγέλτως ως αντικαταστάτης του προϊσταμένου επιθεωρητή, επικουρεί τον τελευταίο στον έλεγχο και την έκδοση γνωμοδοτήσεων επί των πράξεων και αποφάσεων που εκδίδονται από τους δικαστικούς επιθεωρητές και εκτελεί όλα τα άλλα καθήκοντα που καθορίζονται από τον προϊστάμενο επιθεωρητή».

12. Το άρθρο 70 του νόμου 317/2004 ορίζει τα ακόλουθα:

«(1) Οι επιθεωρητές της Δικαστικής Επιθεώρησης διορίζονται από τον προϊστάμενο επιθεωρητή κατόπιν διαγωνισμού που διοργανώνει η Δικαστική Επιθεώρηση [...]

(2) Ο εν λόγω διαγωνισμός περιλαμβάνει γραπτή δοκιμασία και συνέντευξη [...]. Η κανονιστική πράξη για τη διοργάνωση και τη διεξαγωγή του διαγωνισμού εγκρίνεται με διάταξη του προϊσταμένου επιθεωρητή και δημοσιεύεται στη *Monitorul Oficial al României*, μέρος I.»

13. Κατά το άρθρο 71, παράγραφος 2, του νόμου 317/2004:

«Οι διατάξεις που αφορούν τις ποινές, τα πειθαρχικά παραπτώματα και τις πειθαρχικές διαδικασίες ισχύουν *mutatis mutandis* για τους δικαστικούς επιθεωρητές».

14. Το άρθρο 72 του νόμου 317/2004 ορίζει τα εξής:

«(1) Οι δικαστικοί επιθεωρητές ασκούν το έργο τους ανεξάρτητα και αμερόληπτα.

[...]»

15. Το άρθρο 77 του νόμου 317/2004 προβλέπει τα ακόλουθα:

«(1) Η επαγγελματική δραστηριότητα των δικαστικών επιθεωρητών αξιολογείται ετησίως από επιτροπή αποτελούμενη από τον προϊστάμενο επιθεωρητή και δύο άλλα μέλη που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση των δικαστικών επιθεωρητών, με τους εξής χαρακτηρισμούς: “πολύ καλή”, “καλή”, “ικανοποιητική” ή “μη ικανοποιητική”.

[...]

(5) Ο δικαστικός επιθεωρητής που λαμβάνει αξιολόγηση με τον χαρακτηρισμό “μη ικανοποιητική” ή δύο διαδοχικές αξιολογήσεις με τον χαρακτηρισμό “ικανοποιητική” παύεται από τη θέση του δικαστικού επιθεωρητή.

(6) Τα κριτήρια αξιολόγησης της επαγγελματικής δραστηριότητας των δικαστικών επιθεωρητών και η διαδικασία αξιολόγησης καθορίζονται από την κανονιστική πράξη σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης.»

2. Κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν από τον προϊστάμενο επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης

16. Το 2018, ο προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης εξέδωσε τρεις κανονιστικές πράξεις⁶ κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του δυνάμει του άρθρου 66, παράγραφος 3, του νόμου 317/2004.

⁶ Επίσης, στο εξής, από κοινού: κανονιστικές πράξεις του 2018.

17. Σύμφωνα με την *Ordinul nr. 131/2018 al inspectorului-șef al Inspectiei Judiciare privind aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului pentru numirea în funcție a inspectorilor judiciari* (διάταξη 131/2018 του προϊστάμενου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης για την έγκριση της κανονιστικής πράξης σχετικά με τη διοργάνωση και τη διεξαγωγή του διαγωνισμού για τον διορισμό δικαστικών επιθεωρητών)⁷, ο προϊστάμενος επιθεωρητής διορίζει τους δικαστικούς επιθεωρητές κατόπιν διαγωνισμού που συνίσταται σε γραπτή δοκιμασία και συνέντευξη. Ο προϊστάμενος επιθεωρητής προεδρεύει της εξεταστικής επιτροπής στην οποία συμμετέχει μαζί με τους προϊσταμένους των διευθύνσεων της Δικαστικής Επιθεώρησης και έναν ψυχολόγο, διοριζόμενο από τον προϊστάμενο επιθεωρητή, ο οποίος ασκεί συμβουλευτικά καθήκοντα.

18. Με βάση την *Ordinul nr. 134/2018 al inspectorului-șef al Inspectiei Judiciare privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Inspectiei Judiciare* (διάταξη 134/2018 του προϊστάμενου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης για την έγκριση της κανονιστικής πράξης σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης)⁸, ο προϊστάμενος επιθεωρητής διορίζει, μεταξύ των δικαστικών επιθεωρητών, τη διευθυντική ομάδα της Δικαστικής Επιθεώρησης. Η ομάδα αποτελείται από τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή και τους προϊσταμένους των διευθύνσεων της Δικαστικής Επιθεώρησης. Η διαδικασία διορισμού για τις θέσεις αυτές συνίσταται στη διεξαγωγή συνεντεύξεων με τους υποψηφίους από τον προϊστάμενο επιθεωρητή με γνώμονα ένα σχέδιο διαχείρισης. Μια επιτροπή αποτελούμενη από τον προϊστάμενο επιθεωρητή και δύο δικαστικούς επιθεωρητές που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση των δικαστικών επιθεωρητών αξιολογεί την απόδοση του προσωπικού της Δικαστικής Επιθεώρησης. Τα κριτήρια για την αξιολόγηση αυτή περιλαμβάνουν αξιολόγηση της συμπεριφοράς των υποψηφίων και της επικοινωνίας τους με τον προϊστάμενο επιθεωρητή.

19. Η *Ordinul nr. 136/2018 al inspectorului-șef al Inspectiei Judiciare de aprobare a Regulamentului privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție* (διάταξη 136/2018 του προϊστάμενου επιθεωρητή για την έγκριση της κανονιστικής πράξης σχετικά με τη θέσπιση κανόνων άσκησης των εργασιών επιθεώρησης), της 11ης Δεκεμβρίου 2018⁹, καθορίζει τη μεθοδολογία για την ανάλυση, την επαλήθευση και την εποπτεία των πειθαρχικών ερευνών για δικαστές και εισαγγελείς. Διέπει, μεταξύ άλλων, τη διαδικασία χειρισμού των αναφορών, τον διορισμό επιθεωρητών, τον καθορισμό, τον υπολογισμό και την παράταση των προθεσμιών και την επίδοση ορισμένων διαδικαστικών εγγράφων.

III. Η διαφορά της κύριας δίκης, το προδικαστικό ερώτημα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

20. Η προσφεύγουσα έχει την ιδιότητα του διαδίκου σε διάφορες ποινικές διαδικασίες ενώπιον των ρουμανικών δικαστηρίων. Υπέβαλε σειρά πειθαρχικών αναφορών στη Δικαστική Επιθεώρηση κατά ορισμένων δικαστών και εισαγγελέων που εμπλέκονται στις διαδικασίες αυτές. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προέκυψε από τη διαδικασία ενώπιον του *Judecătoria Bolintin-Vale* (πρωτοδικείου Bolintin-Vale, Ρουμανία) και του *Tribunalul Giurgiu*

⁷ *Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 1038 της 6ης Δεκεμβρίου 2018.

⁸ *Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 1049 της 11ης Δεκεμβρίου 2018.

⁹ Μη δημοσιευθείσα. Βλ., επίσης, άρθρο 65, παράγραφος 4, του νόμου 317/2004. Η διάταξη 131/2018 και η διάταξη 134/2018 καταργήθηκαν και αντικαταστάθηκαν το 2021. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι στην παρούσα υπόθεση εφαρμόζονται οι αρχικές διατάξεις *ratione temporis*.

(περιφερειακού δικαστηρίου Giurgiu, Ρουμανία). Η Δικαστική Επιθεώρηση εξέδωσε σειρά αποφάσεων σχετικά με τις αναφορές της προσφεύγουσας¹⁰, ορισμένες από τις οποίες επικύρωσε ο προϊστάμενος επιθεωρητής.

21. Η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή κατά απόφασης της Δικαστικής Επιθεώρησης της 2ας Ιουλίου 2018 την οποία είχε επικυρώσει ο προϊστάμενος επιθεωρητής¹¹. Στις 27 Σεπτεμβρίου 2019, το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) ακύρωσε την απόφαση της 2ας Ιουλίου 2018 με την αιτιολογία ότι η Δικαστική Επιθεώρηση δεν είχε εξετάσει δεόντως τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας. Ανέπεμψε τη δικογραφία στη Δικαστική Επιθεώρηση για περαιτέρω αξιολόγηση¹². Στις 29 Σεπτεμβρίου 2020, το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ρουμανία) κήρυξε απαράδεκτη την αίτηση αναιρέσεως της Δικαστικής Επιθεώρησης κατά της εν λόγω απόφασης του εφετείου.

22. Στις 11 Μαρτίου 2021, η Δικαστική Επιθεώρηση εξέδωσε νέα απόφαση με την οποία απέρριψε εκ νέου την πειθαρχική αναφορά της προσφεύγουσας¹³. Στις 31 Μαΐου 2021, ο προϊστάμενος επιθεωρητής απέρριψε την ένσταση της προσφεύγουσας κατά της απόφασης αυτής. Η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της απόφασης του προϊσταμένου επιθεωρητή, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου)¹⁴.

23. Στις ενστάσεις που υπέβαλε στη Δικαστική Επιθεώρηση, καθώς και στην υπό κρίση υπόθεση, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι η αναφορά σχετικά με την υπόθεση 6172/2/2018 εξετάστηκε με καθυστέρηση. Κατά συνέπεια, η νόμιμη προθεσμία εντός της οποίας θα μπορούσε να ασκηθεί πειθαρχική δίωξη κατά του προσώπου για το οποίο είχε υποβάλει την αναφορά της είχε παρέλθει. Ισχυρίστηκε ότι ο προϊστάμενος επιθεωρητής ήταν υπεύθυνος για την καθυστέρηση αυτή.

24. Με αναφορά που απηύθυνε στον Ministerul Justiției (Υπουργό Δικαιοσύνης, Ρουμανία) στις 29 Νοεμβρίου 2019, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι είχαν προσβληθεί τα συνταγματικά της δικαιώματα. Αναφέρθηκε σε μια «ομάδα» προσώπων, συμπεριλαμβανομένου του προϊσταμένου επιθεωρητή, «με σημαντικά καθήκοντα που φέρονται να συνέβαλαν στην ποινική έρευνα που διεξήχθη εναντίον της ή στην προσβολή των δικονομικών της δικαιωμάτων». Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο προϊστάμενος επιθεωρητής «είναι δικαστής [...] που ζει στην πόλη Giurgiu και ο οποίος, καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του, ασκούσε τα καθήκοντά του με τρόπο που είχε σημαντικό αντίκτυπο στην άσκηση της δικαιοσύνης στην περιοχή Giurgiu και σε εθνικό επίπεδο». Αφού απαρίθμησε τα καθήκοντα αυτά, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι, στην περίπτωση της, «οι αποφάσεις [της Δικαστικής Επιθεώρησης] οδήγησαν στην απόκρυψη καταχρήσεων και παρανομιών που διέπραξε η εισαγγελική αρχή στο Bolintin-Vale, διοικητικό διαμέρισμα Giurgiu». Η προσφεύγουσα υποστήριξε επίσης ότι «ο [προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης] πρέπει να θεωρηθεί υπεύθυνος για σοβαρή υπονόμηση της εμπιστοσύνης στο δικαστικό σύστημα, δεδομένου ότι, υπό την ιδιότητά του ως προϊσταμένου και επόπτη [...] του οργάνου αυτού, το οποίο διαδραματίζει βασικό ρόλο στο δικαστικό σύστημα, ήταν υποχρεωμένος να διασφαλίσει ότι οι έλεγχοι που διενεργούσε [το εν λόγω όργανο] είναι απολύτως σύμφωνοι με τις νομικές διατάξεις».

¹⁰ Αν και δεν προκύπτει σαφώς από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, φαίνεται ότι η Δικαστική Επιθεώρηση απέρριψε τις αναφορές της προσφεύγουσας.

¹¹ Απόφαση 3935/IJ/1000/DIP/2018.

¹² Υπόθεση 6172/2/2018.

¹³ Απόφαση 654.

¹⁴ Υπόθεση 4402/2/2021.

25. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης εκτίμησε ότι δεν ήταν αρμόδιος να ασχοληθεί με πειθαρχικά ζητήματα τέτοιας φύσεως και παρέπεμψε την αναφορά της προσφεύγουσας στη Δικαστική Επιθεώρηση¹⁵.

26. Η προσφεύγουσα υπέβαλε στη Δικαστική Επιθεώρηση χωριστή αναφορά στις 16 Φεβρουαρίου 2021, η οποία επικεντρώθηκε αποκλειστικά στις προβαλλόμενες πράξεις του προϊσταμένου επιθεωρητή. Η προσφεύγουσα έβαλε, μεταξύ άλλων, κατά της απουσίας πραγματικής έρευνας σχετικά με τις αναφορές της, της καθυστέρησης στην έρευνα σχετικά με την αναφορά που υπέβαλε στις 29 Νοεμβρίου 2019 εις βάρος της Δικαστικής Επιθεώρησης και του προϊσταμένου επιθεωρητή, της παράλειψης του προϊσταμένου επιθεωρητή να απέχει από την έρευνα σε σχέση με την εν λόγω αναφορά παρά το γεγονός ότι η αναφορά είχε υποβληθεί εις βάρος του και της παράλειψης της Δικαστικής Επιθεώρησης να συμμορφωθεί με την απόφαση του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου) της 27ης Σεπτεμβρίου 2019. Η Δικαστική Επιθεώρηση απέρριψε την αναφορά αυτή στις 17 Μαρτίου 2021¹⁶. Ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής απέρριψε ένσταση κατά της εν λόγω απόφασης στις 11 Μαΐου 2021¹⁷.

27. Στις 31 Μαΐου 2021, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ζητώντας, μεταξύ άλλων, την ακύρωση των αποφάσεων της 17ης Μαρτίου 2021 και της 11ης Μαΐου 2021 και αποζημίωση για τη φερόμενη προκληθείσα σε αυτή ζημία. Ισχυρίστηκε ότι ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής, P.M., δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2019 του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου) δεδομένου ότι δεν διενήργησε την έρευνα που είχε διαταχθεί με την απόφαση. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι η Δικαστική Επιθεώρηση και ο προϊστάμενος επιθεωρητής, N.L., παρέλειπαν συστηματικά να εξετάσουν επαρκώς τις αναφορές της εις βάρος ορισμένων δικαστών. Η προσφεύγουσα επικαλείται τουλάχιστον τρεις συστηματικές φύσεως παρατυπίες στην οργάνωση και λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης από τις οποίες τεκμαίρεται ότι οι αναφορές της δεν είχαν εξεταστεί με αμερόληπτο τρόπο. Πρώτον, ο προϊστάμενος επιθεωρητής διόρισε, αξιολόγησε και θα μπορούσε ουσιαστικά να παύσει τους δικαστικούς επιθεωρητές που ήταν υπεύθυνοι για τη διεξαγωγή πειθαρχικών ερευνών σχετικά με τη συμπεριφορά του προϊσταμένου επιθεωρητή. Δεύτερον, ο προϊστάμενος επιθεωρητής διορίζει τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή, ο οποίος στην προκειμένη περίπτωση επικύρωσε την απόφαση απόρριψης της αναφοράς της προσφεύγουσας και κατέχει επίσης θέση που συνδέεται με και εξαρτάται από τη θητεία του προϊσταμένου επιθεωρητή. Τρίτον, ο προϊστάμενος επιθεωρητής εγκρίνει τις εσωτερικές κανονιστικές πράξεις που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης.

28. Υπό το πρίσμα των προβληματισμών που εκφράστηκαν σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης και τη λογοδοσία του προϊσταμένου επιθεωρητή στο πλαίσιο πειθαρχικών ερευνών και διαδικασιών, το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχουν το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, [ΣΕΕ], η [απόφαση 2006/928], καθώς και οι εγγυήσεις περί ανεξαρτησίας και αμεροληψίας που επιβάλλονται από το δίκαιο της Ένωσης την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία παρέχει στον προϊστάμενο επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης τη δυνατότητα να εκδίδει κανονιστικές διοικητικές πράξεις (με τυπική ισχύ κατώτερη εκείνης του νόμου) ή/και ατομικές

¹⁵ Η αναφορά πρωτοκολλήθηκε στη Δικαστική Επιθεώρηση στις 29 Ιανουαρίου 2020.

¹⁶ Απόφαση 728/2021.

¹⁷ Απόφαση C21-723.

διοικητικές πράξεις με τις οποίες αποφασίζει αυτόνομα την οργάνωση του θεσμικού πλαισίου το οποίο διέπει τη Δικαστική Επιθεώρηση όσον αφορά την επιλογή των δικαστικών επιθεωρητών και την αξιολόγηση της δραστηριότητάς τους, τη διενέργεια των εργασιών επιθεώρησης και τον διορισμό του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή, ενώ, βάσει του οργανικού νόμου, τα πρόσωπα αυτά είναι τα μόνα που μπορούν να διενεργούν, να εγκρίνουν ή να ακυρώνουν πράξεις πειθαρχικής έρευνας εις βάρος του προϊσταμένου επιθεωρητή;»

29. Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε την ταχεία εξέταση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως βάσει, μεταξύ άλλων, του άρθρου 23α του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με διάταξη της 1ης Φεβρουαρίου 2022, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου απέρριψε το αίτημα αυτό.

30. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η προσφεύγουσα, η Δικαστική Επιθεώρηση¹⁸ και η Επιτροπή.

IV. Επί του προδικαστικού ερωτήματος

A. Επί του παραδεκτού

31. Η Δικαστική Επιθεώρηση υποστηρίζει ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι απαράδεκτη. Πρώτον, διατείνεται ότι το αιτούν δικαστήριο ζητεί την ερμηνεία του νόμου 317/2004 και όχι την έκδοση απόφασης σχετικά με την ερμηνεία των Συνθηκών ή την εγκυρότητα ή/και την ερμηνεία πράξης θεσμικού οργάνου της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ. Δεύτερον, η Δικαστική Επιθεώρηση εκτιμά ότι, ελλείψει διαπίστωσης ότι μια διάταξη του εθνικού δικαίου αντίκειται στο δίκαιο της Ένωσης, ο ισχυρισμός ότι οι εξουσίες του προϊσταμένου επιθεωρητή παραβιάζουν την ανεξαρτησία των δικαστικών επιθεωρητών είναι αβάσιμος.

32. Προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει την πρώτη ένσταση της Δικαστικής Επιθεώρησης επί του παραδεκτού του ερωτήματος που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο. Από τη διατύπωση του ερωτήματος του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει σαφώς ότι αυτό ζητεί την έκδοση απόφασης σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης και όχι του ρουμανικού δικαίου. Η δεύτερη ένσταση της Δικαστικής Επιθεώρησης επί του παραδεκτού αφορά την ουσία του υποβληθέντος ερωτήματος. Η ένσταση αυτή δεν δύναται, ως εκ της φύσεώς της, να δικαιολογήσει τη διαπίστωση του απαράδεκτου της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως¹⁹.

¹⁸ Η Δικαστική Επιθεώρηση εκπροσωπήθηκε από τον προϊστάμενο επιθεωρητή, N.L.

¹⁹ Βλ. απόφαση της 20ής Απριλίου 2021, Repubblika (C-896/19, EU:C:2021:311, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

B. Επί της ουσίας

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

33. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως επικεντρώνεται στην οργάνωση και λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης, στις εκτεταμένες αρμοδιότητες του προϊστάμενου επιθεωρητή²⁰ και στην εικαζόμενη έλλειψη λογοδοσίας του τελευταίου στις πειθαρχικές έρευνες και διαδικασίες που κινήθηκαν εις βάρος του²¹. Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι οι εσωτερικές κανονιστικές πράξεις που εκδίδει ο προϊστάμενος επιθεωρητής²² διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης. Οι αποφάσεις των δικαστικών επιθεωρητών να αποδεχτούν ή να απορρίψουν πειθαρχικές αναφορές και να κινήσουν πειθαρχικές έρευνες και διαδικασίες υπόκεινται επίσης στην επικύρωση των αποφάσεων από τον προϊστάμενο επιθεωρητή²³. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εάν είναι δυνατόν η εξέταση των αναφορών εις βάρος του προϊστάμενου επιθεωρητή να είναι αντικειμενική και αμερόληπτη δεδομένου ότι οι αναφορές εξετάζονται από δικαστικούς επιθεωρητές που διορίζονται, αξιολογούνται και παύονται από το συγκεκριμένο πρόσωπο²⁴. Ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής, ο οποίος διορίζεται απευθείας από τον προϊστάμενο επιθεωρητή και τον επικουρεί και του οποίου η θητεία λήγει ταυτόχρονα με τη θητεία του προϊστάμενου επιθεωρητή, είναι, επίσης, αρμόδιος για τον έλεγχο των αποφάσεων επί αναφορών εις βάρος του προϊστάμενου επιθεωρητή.

34. Η Δικαστική Επιθεώρηση είναι μια ανεξάρτητη δικαστική αρχή με χωριστή νομική προσωπικότητα που υπάγεται στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο²⁵. Ενώ το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο ενεργεί ως «δικαστής» σε πειθαρχικές υποθέσεις²⁶, η Δικαστική Επιθεώρηση είναι αρμόδια για τη διενέργεια πειθαρχικών ερευνών και την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας εις βάρος δικαστών και εισαγγελέων. Ως εκ τούτου, η Δικαστική Επιθεώρηση ασκεί ευρείες εξουσίες προς διεξαγωγή ερευνών στο πλαίσιο πειθαρχικών διαδικασιών εις βάρος μελών του δικαστικού σώματος²⁷.

²⁰ «Ο [προϊστάμενος επιθεωρητής] διαθέτει καίριες εξουσίες [...]: διορίζει τους επιθεωρητές που είναι επιφορτισμένοι με διευθυντικά καθήκοντα· διευθύνει τη δραστηριότητα και τις πειθαρχικές διαδικασίες της επιθεώρησης· οργανώνει την ανάθεση των υποθέσεων· καθορίζει τους συγκεκριμένους τομείς δραστηριοτήτων στους οποίους ασκούνται ελεγκτικές δραστηριότητες· είναι αυτός που παρέχει κατά κύριο λόγο τις οδηγίες και έχει την αρμοδιότητα να κινεί ο ίδιος πειθαρχική διαδικασία». Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Bobek στην υπόθεση Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19, EU:C:2020:746, σημείο 267).

²¹ Στην υπό κρίση υπόθεση δεν προβάλλεται η δυνατότητα κίνησης αστικής ή ποινικής διαδικασίας ούτε κατά της Δικαστικής Επιθεώρησης ούτε κατά του προϊστάμενου επιθεωρητή.

²² Βλ., για παράδειγμα, άρθρο 66, παράγραφος 3, του νόμου 317/2004.

²³ Βλ., για παράδειγμα, άρθρο 45, παράγραφος 4, και άρθρο 47, παράγραφος 3, του νόμου 317/2004.

²⁴ Βλ. άρθρο 69, παράγραφος 1, στοιχείο g, άρθρο 70 και άρθρο 77 του νόμου 317/2004. Υπό την επιφύλαξη της πληρεξουσιότητας που διαθέτει ο προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης, το άρθρο 72, παράγραφος 1, του νόμου 317/2004 επιβάλλει στους δικαστικούς επιθεωρητές να ενεργούν με ανεξάρτητο και αμερόληπτο τρόπο.

²⁵ Βλ. άρθρο 65, παράγραφοι 1 και 3, του νόμου 317/2004.

²⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 133, παράγραφος 1, του Constituția României (Συντάγμα της Ρουμανίας), το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο είναι ο εγγυητής της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης. Το άρθρο 134, παράγραφος 2, του Συντάγματος της Ρουμανίας ορίζει ότι το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο κρίνει, «ως δικαιοδοτικό όργανο, επί ζητημάτων πειθαρχικής ευθύνης των δικαστών και των εισαγγελέων». Βλ., επίσης, άρθρο 44, παράγραφος 1, του νόμου 317/2004. Οι αποφάσεις που εκδίδει το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο επί πειθαρχικών υποθέσεων μπορούν να προσβληθούν ενώπιον του πενταμελούς Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου). Το παράρτημα της απόφασης 2006/928 αναφέρεται ρητώς στην ικανότητα και την υποχρέωση λογοδοσίας των δικαστικών λειτουργών του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου στο πλαίσιο της διασφάλισης διαφανέστερης και αποτελεσματικότερης δικαστικής διαδικασίας.

²⁷ Βλ. άρθρο 44, παράγραφος 6, του νόμου 317/2004. Βλ., επίσης, απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψη 182).

35. Οι εκθέσεις της Επιτροπής που καταρτίζονται βάσει του άρθρου 2 της απόφασης 2006/928 αναφέρονται στη θεσμική διάρθρωση και δραστηριότητα της Δικαστικής Επιθεώρησης²⁸. Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο στη Ρουμανία στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου του 2021²⁹, «[τ]α τελευταία χρόνια, τα δικαστικά όργανα, συμπεριλαμβανομένου του ίδιου του [Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου], έχουν επιστήσει την προσοχή στις ανησυχίες σχετικά με την έλλειψη λογοδοσίας της Δικαστικής Επιθεώρησης, αναφέροντας το υψηλό ποσοστό των υποθέσεων που κίνησε η [Δικαστική] Επιθεώρηση και που τελικά απορρίφθηκαν από τα δικαστήρια, τη συγκέντρωση του συνόλου της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στον επικεφαλής επιθεωρητή και τα όρια των εποπτικών εξουσιών του [Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου]». Συναφώς, «ο επικεφαλής επιθεωρητής μπορεί να υπόκειται μόνο σε εξωτερικό έλεγχο, ο οποίος διατάσσεται από την ίδια τη [Δικαστική] Επιθεώρηση και, στη συνέχεια, η έκθεση ελέγχου εξετάζεται μόνο από επιλεγμένο μικρό αριθμό μελών του Συμβουλίου».

36. Παρά τις ανησυχίες της Επιτροπής, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο δεν προκύπτει ότι το εν λόγω όργανο έχει κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως κατά της Ρουμανίας όσον αφορά την οργάνωση και τη λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης. Επιπλέον, δεν υπάρχει κανένα στοιχείο ότι η Ρουμανία έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση των ανησυχιών που εξέφρασε η Επιτροπή στις προαναφερθείσες εκθέσεις.

37. Το αιτούν δικαστήριο κάνει σύντομη αναφορά στις σοβαρές καταγγελίες της προσφεύγουσας εις βάρος της Δικαστικής Επιθεώρησης, του προϊσταμένου επιθεωρητή και ορισμένων δικαστών και εισαγγελέων, οι οποίες, εάν γίνονταν δεκτές, θα δημιουργούσαν αμφιβολίες για τη συμμόρφωση των εν λόγω προσώπων με το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και την απόφαση 2006/928³⁰. Αντ' αυτού, εγείρει ανησυχίες συστημικού χαρακτήρα σχετικά με τη θεσμική διάρθρωση και την έλλειψη λογοδοσίας της Δικαστικής Επιθεώρησης. Ειδικότερα, εκφράζει ανησυχίες ως προς την απεριόριστη εξουσία του προϊσταμένου επιθεωρητή να λαμβάνει όλες τις αποφάσεις που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης, την επιλογή, την αξιολόγηση και την παύση των δικαστικών επιθεωρητών, συμπεριλαμβανομένου του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή, και να εγκρίνει και να ασκεί το δικαίωμα αρνησικυρίας επί όλων των επιμέρους αποφάσεων που λαμβάνει η Δικαστική Επιθεώρηση.

2. Ανάλυση

38. Μολονότι η οργάνωση της δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που διέπουν την άσκηση πειθαρχικής δίωξης εις βάρος δικαστών, εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η άσκηση της εξουσίας αυτής πρέπει να είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης. Η απαίτηση περί ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης σημαίνει ότι το πειθαρχικό καθεστώς που ισχύει για τους δικαστές πρέπει να παρέχει τις αναγκαίες εγγυήσεις ώστε να αποφεύγεται κάθε ενδεχόμενο χρήσης του ως συστήματος πολιτικού ελέγχου των δραστηριοτήτων τους. Κανόνες οι οποίοι ορίζουν ποιες συμπεριφορές συνιστούν πειθαρχικά αδικήματα και ποιες κυρώσεις εφαρμόζονται επ' αυτών, οι οποίοι προβλέπουν την παρέμβαση ανεξάρτητου οργάνου βάσει διαδικασίας που εγγυάται πλήρως τα κατοχυρωμένα στα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής

²⁸ Ιδίως όσες συντάχθηκαν το 2010, το 2011, από το 2017 έως το 2019 και το 2021.

²⁹ COM(2021) 370 final.

³⁰ Βλ., για παράδειγμα, σημείο 24 των παρούσων προτάσεων.

Ένωσης δικαιώματα, ιδίως δε τα δικαιώματα άμυνας, και οι οποίοι καθιερώνουν τη δυνατότητα προσβολής των αποφάσεων των πειθαρχικών οργάνων ενώπιον των δικαστηρίων, αποτελούν ουσιώδη εγγύηση για τη διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας³¹.

39. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι, δεδομένου ότι η πιθανότητα κίνησης πειθαρχικής έρευνας μπορεί να ασκήσει πίεση στους δικαστές, είναι ζωτικής σημασίας το αρμόδιο για τη διενέργεια των ερευνών και για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης όργανο να ενεργεί, κατά την εκτέλεση της αποστολής του, με αντικειμενικότητα και αμεροληψία. Για τον λόγο αυτό πρέπει να προφυλάσσεται από οποιαδήποτε εξωτερική επιρροή³². Οι θεμιτοί σκοποί του πειθαρχικού καθεστώτος δεν πρέπει να καταστρατηγούνται³³.

40. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, η νομολογία του Δικαστηρίου τονίζει τις εγγυήσεις που παρέχονται στους δικαστές εις βάρος των οποίων έχει κινηθεί πειθαρχική έρευνα και διαδικασία. Οι ίδιες εγγυήσεις αντικειμενικότητας και αμεροληψίας ισχύουν ανεξάρτητα από το εάν έχει κινηθεί εις βάρος δικαστή πειθαρχική διαδικασία ή, όπως στην υπόθεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, απορρίπτονται οι αναφορές εις βάρος δικαστών ή εισαγγελέων και δεν κινείται πειθαρχική έρευνα και διαδικασία. Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι οι εγγυήσεις αυτές διασφαλίζουν ότι οι πολίτες διατηρούν την αντίληψη ότι το δικαστικό σώμα είναι ανεξάρτητο και αμερόληπτο, γεγονός που είναι ζωτικής σημασίας σε μια δημοκρατική κοινωνία. Η υπονόμηση της πίστης και της εμπιστοσύνης των πολιτών λόγω πειθαρχικών ερευνών και διαδικασιών που χαρακτηρίζονται από αντιεπαγγελματισμό και μεροληψία, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, μπορεί να οδηγήσει σε *de facto* άρνηση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ³⁴.

41. Στην απόφαση επί της υποθέσεως Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ., το Δικαστήριο έκρινε ότι η ρουμανική ρύθμιση σχετικά με τον προσωρινό διορισμό στις διευθυντικές θέσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης 2006/928 και πρέπει να συνάδει με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, ιδίως της αρχής του κράτους δικαίου³⁵. Λαμβανομένων υπόψη των εκτεταμένων αρμοδιοτήτων της Δικαστικής Επιθεώρησης να διενεργεί πειθαρχικές έρευνες και να κινεί πειθαρχικές διαδικασίες εις βάρος δικαστών και εισαγγελέων, οι απαιτήσεις αυτές ισχύουν εξίσου για τον προσωρινό διορισμό του

³¹ Απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψη 198).

³² Απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψη 199).

³³ Απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 2022, RS (Αποτέλεσμα των αποφάσεων συνταγματικού δικαστηρίου) (C-430/21, EU:C:2022:99, σκέψη 84).

³⁴ Βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψεις 196, 197 και 216). Το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 216 της εν λόγω απόφασης, ότι η υπηρεσία της εισαγγελικής αρχής, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διερεύνηση των αδικημάτων που διαπράττονται από τους δικαστές και τους εισαγγελείς, θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη την οποία πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου, στον βαθμό που θα ήταν πιθανό, ανάλογα με τους κανόνες που διέπουν τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση και τη λειτουργία της, καθώς και με το όλο εθνικό πλαίσιο, να εκληφθεί υπό την έννοια ότι σκοπός της είναι να αποτελέσει μέσο πίεσης και εκφοβισμού των δικαστών, δημιουργώντας συνεπώς την εντύπωση ότι οι δικαστές δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι. Βλ., επίσης, απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Euro Box Promotion κ.λπ. (C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψη 226).

³⁵ Απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψεις 182 και 184). Οι επίμαχοι εθνικοί κανόνες στην υπό κρίση υπόθεση έχουν εφαρμογή σε ολόκληρο το ρουμανικό δικαστικό σώμα και, ως εκ τούτου, στους δικαστές τακτικών δικαστηρίων οι οποίοι καλούνται να αποφανθούν επί ζητημάτων σχετικών με την εφαρμογή ή με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης. Εφόσον πρόκειται συνεπώς για «δικαστήρια» υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης, τα οποία λειτουργούν εντός του ρουμανικού δικαστικού συστήματος στους «τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης», σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, οι δικαστές αυτοί πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

προϊσταμένου επιθεωρητή και την οργάνωση και λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης. Εφόσον, επιπλέον, ο νόμος παρέχει εκτεταμένες αρμοδιότητες και προνόμια στον προϊστάμενο επιθεωρητή³⁶, αυτός υποχρεούται να πληροί τις ίδιες απαιτήσεις.

42. Από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει σαφώς ότι οι απορριπτικές αποφάσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης επί αναφοράς εις βάρος δικαστή ή εισαγγελέα μπορούν να προσβληθούν ενώπιον του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου) και στη συνέχεια ενώπιον του Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου)³⁷. Η δυνατότητα κίνησης των σχετικών διαδικασιών είναι αναγκαία³⁸ προκειμένου να διαφυλαχθεί η πίστη και η εμπιστοσύνη των πολιτών στο πειθαρχικό καθεστώς. Ωστόσο, οι ένδικες διαδικασίες που κινούνται από πρόσωπα τα οποία βάλλουν κατά των αποφάσεων πειθαρχικού οργάνου μπορεί να είναι ανεπαρκείς για την αντιμετώπιση συστημικών ανησυχιών που εγείρονται στο πλαίσιο της λειτουργίας του εν λόγω πειθαρχικού καθεστώτος. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ότι, λόγω της παρέλευσης των προθεσμιών εντός των οποίων θα μπορούσαν να ληφθούν αποτελεσματικά πειθαρχικά μέτρα, οι καθυστερήσεις και οι ελλείψεις στην εξέταση των αναφορών που είχε υποβάλει την εμπόδισαν να αποκομίσει οποιοδήποτε όφελος από το πειθαρχικό καθεστώς και από τη χρήση μέσων ένδικης προστασίας βάσει αυτού. Το αιτούν δικαστήριο τονίζει ότι δεν απαιτείται να αποφανθεί επί του συγκεκριμένου ζητήματος σε αυτό το στάδιο της ενώπιόν του διαδικασίας. Επισημαίνει απλώς την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ των ισχυρισμών της προσφεύγουσας και της ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που ζητεί από το Δικαστήριο³⁹.

43. Η προσφεύγουσα και η Επιτροπή διατείνονται ότι η παράταση της θητείας του προϊσταμένου επιθεωρητή από τη Ρουμανική Κυβέρνηση σε προσωρινή βάση το 2018⁴⁰, κατά παράβαση της συνήθους διαδικασίας διορισμού, δημιούργησε ανησυχίες ότι οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της Δικαστικής Επιθεώρησης ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν για την άσκηση πίεσης ή τον πολιτικό έλεγχο επί των δραστηριοτήτων των δικαστών και των εισαγγελέων⁴¹. Επομένως, η παράταση αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη στην παρούσα διαδικασία.

44. Η Γενική Συνέλευση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου προέβη στον διορισμό του προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης, N.L., με ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 2015. Παρά τη λήξη, στις 31 Αυγούστου 2018, της τριετούς θητείας του, η Ρουμανική Κυβέρνηση παρέτεινε προσωρινά την εν λόγω θητεία από την 1η Σεπτεμβρίου 2018 έως τις 14 Μαΐου 2019. Κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, ήτοι στις 10 Δεκεμβρίου 2021, ο προϊστάμενος επιθεωρητής εξακολουθούσε να ασκεί καθήκοντα μετά

³⁶ Η Δικαστική Επιθεώρηση δεν αρνείται ότι ο προϊστάμενος επιθεωρητής απολαμβάνει τέτοιου είδους εκτεταμένες αρμοδιότητες. Αντίθετα, η Δικαστική Επιθεώρηση τονίζει ότι ο νόμος 317/2004 του αναθέτει συγκεκριμένα αυτές τις αρμοδιότητες και ότι η άσκησή τους οριοθετείται με ακρίβεια. Η Δικαστική Επιθεώρηση ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα στην πραγματικότητα αμφισβητεί τη θεσμική ενίσχυση της Δικαστικής Επιθεώρησης που προβλέπεται από τον νόμο 317/2004 και την αυξημένη ανεξαρτησία της έναντι του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

³⁷ Τα δικαστήρια αυτά μπορούν είτε να επικυρώσουν είτε να ακυρώσουν αποφάσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης επί απορριψέως αναφορών.

³⁸ Και απαιτείται βάσει του δικαίου της Ένωσης. Βλ. σημείο 38 των παρουσών προτάσεων.

³⁹ Όπως αναφέρεται στο σημείο 22 της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

⁴⁰ Η νομική βάση για την προσωρινή αυτή παράταση ήταν το Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2018 (έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα 77/2018), της 5ης Σεπτεμβρίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 767 της 5ης Σεπτεμβρίου 2018) (στο εξής: διάταγμα 77/2018).

⁴¹ Στην απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψεις 206 και 207), το Δικαστήριο τόνισε ότι η εξέταση του ζητήματος αυτού εναπόκειται τελικά στο αιτούν δικαστήριο.

τον επαναδιορισμό του από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο για δεύτερη θητεία⁴². Ακόμη σημαντικότερο είναι το γεγονός ότι το Curtea de Apel Craiova (εφετείο Κραϊόβας, Ρουμανία) έκρινε στις 7 Δεκεμβρίου 2021, με τελεσίδικη απόφασή του⁴³, ότι η προσωρινή παράταση της θητείας του προϊστάμενου επιθεωρητή δεν δημιουργούσε αμφιβολίες περί τυχόν άσκησης πολιτικής πίεσης σε δικαστές και εισαγγελείς⁴⁴. Επομένως, δεν προκύπτει σαφώς η σημασία που έχει για την παρούσα διαδικασία ο τρόπος με τον οποίο η θητεία του προϊστάμενου επιθεωρητή παρατάθηκε προσωρινά από την 1η Σεπτεμβρίου 2018 έως τις 14 Μαΐου 2019.

45. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι κανονιστικές πράξεις του 2018 είναι άκυρες από απόψεως δικαίου της Ένωσης, καθώς ο προϊστάμενος επιθεωρητής, N.L., τις εξέδωσε κατά τον χρόνο της παράνομης παράτασης της θητείας του. Η Δικαστική Επιθεώρηση υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο στην υπόθεση Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ.⁴⁵ δεν αποφάνθηκε σχετικά με την εγκυρότητα των κανονιστικών αυτών πράξεων. Ισχυρίζεται επίσης ότι, για λόγους ασφάλειας δικαίου, οι κανονιστικές πράξεις του 2018 πρέπει να θεωρηθούν έγκυρες.

46. Δεδομένου του περιεχομένου της απόφασης 3014/2021 του Curtea de Apel Craiova (εφετείου Κραϊόβας) η οποία μνημονεύεται στο σημείο 44 των παρούσων προτάσεων, ο ισχυρισμός ότι οι κανονιστικές πράξεις του 2018 είναι άκυρες καθόσον ο προϊστάμενος επιθεωρητής, N.L., τις εξέδωσε κατά την περίοδο της προσωρινής παράτασης της θητείας του δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

47. Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι το άρθρο 66, παράγραφος 3 του νόμου 317/2004 προβλέπει σαφώς ότι ο προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης εκδίδει κανονιστικές πράξεις που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία του οργάνου αυτού. Το άρθρο 45 και το άρθρο 45¹, παράγραφος 1, στοιχείο α, του νόμου 317/2004 παρέχουν επίσης στον προϊστάμενο επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης εκτεταμένες αρμοδιότητες έγκρισης και άσκησης του δικαιώματος αρνησικυρίας επί των επιμέρους αποφάσεων που λαμβάνει το εν λόγω όργανο σε σχέση με πειθαρχικές έρευνες και διαδικασίες⁴⁶.

48. Το γεγονός ότι ο προϊστάμενος επιθεωρητής διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στη διαχείριση και οργάνωση της Δικαστικής Επιθεώρησης, μπορεί να εκδίδει εσωτερικές κανονιστικές πράξεις και να εγκρίνει και να ασκεί το δικαίωμα αρνησικυρίας επί όλων των επιμέρους αποφάσεων της Δικαστικής Επιθεώρησης, ελλείψει άλλων παραγόντων, δεν δημιουργεί κατ' ανάγκην εύλογες αμφιβολίες ότι οι εξουσίες και τα καθήκοντα της Δικαστικής Επιθεώρησης χρησιμοποιούνται στην πραγματικότητα ως μέσο άσκησης πίεσης ή πολιτικού ελέγχου επί της δικαιοδοτικής δραστηριότητας ή για την υπονόμηση, έστω και εμμέσως, της πίστης και της εμπιστοσύνης των πολιτών στο δικαστικό σώμα⁴⁷.

⁴² Φαίνεται πάντως, υπό την επιφύλαξη ελέγχου από το αιτούν δικαστήριο, ότι ο προϊστάμενος επιθεωρητής, N.L., έχει συνταξιοδοτηθεί και ότι αυτός και ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής, P.M., έχουν αντικατασταθεί από της υποβολής της παρούσας αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στη Γραμματεία του Δικαστηρίου.

⁴³ Το δικαστήριο αυτό ήταν αρμόδιο να αποφανθεί, στην κύρια δίκη, επί του αντικειμένου της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-83/19. Βλ. απόφαση 3014/2021 (διαθέσιμη στη διεύθυνση <http://rolii.ro/hotarari/61d2683fe4900928170001a5>).

⁴⁴ Το ακριβές περιεχόμενο της απόφασης αυτής, η οποία είναι μεταγενέστερη της παρούσας αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, δεν είναι γνωστό στο Δικαστήριο και, επομένως, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να το ελέγξει.

⁴⁵ Απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393)

⁴⁶ Βλ. άρθρο 69 του νόμου 317/2004.

⁴⁷ Η Δικαστική Επιθεώρηση ισχυρίζεται ότι οι κανονιστικές πράξεις του 2018 είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της λειτουργίας της με συνέπεια. Παρατηρεί επίσης ότι το κεφάλαιο VII του νόμου 317/2004 περιέχει λεπτομερείς κανόνες για τη λειτουργία της Δικαστικής Επιθεώρησης, τον διορισμό του προϊστάμενου επιθεωρητή και τη θητεία του και τον διορισμό του προσωπικού που κατέχει διευθυντικές θέσεις στη Δικαστική Επιθεώρηση.

49. Δεδομένων των εκτεταμένων αρμοδιοτήτων και του αποφασιστικού ρόλου του προϊσταμένου επιθεωρητή εντός της Δικαστικής Επιθεώρησης, καθώς και της απουσίας εσωτερικού μηχανισμού⁴⁸ για τον περιορισμό της ανάρμοστης χρήσης των αρμοδιοτήτων αυτών, η Δικαστική Επιθεώρηση⁴⁹ πρέπει να εξετάζει τις πειθαρχικές αναφορές εις βάρος του με απόλυτο επαγγελματισμό και αμεροληψία προκειμένου να διασφαλιστεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στο όργανο αυτό και σε ολόκληρο το δικαστικό σώμα.

50. Όπως υποστηρίζει η Δικαστική Επιθεώρηση, ενδέχεται να μην είναι απαραίτητη η σύσταση χωριστού οργάνου για την εξέταση πειθαρχικών αναφορών εις βάρος του προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης⁵⁰. Η παρατήρηση αυτή ισχύει υπό την επιφύλαξη ότι υπάρχουν αποτελεσματικές και διαφανείς διαδικασίες για την αμερόληπτη εξέταση όλων των εν λόγω αναφορών⁵¹. Στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι ο προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης διορίζει τον αναπληρωτή επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης αποκλειστικά κατά τη διακριτική του ευχέρεια⁵² μπορεί να είναι ανησυχητικό, δεδομένου ότι ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής είναι επιφορτισμένος να αποφασίζει για την εξέταση αναφορών και την άσκηση πειθαρχικής δίωξης εις βάρος του προϊσταμένου επιθεωρητή.

51. Πριν από τη θέσπιση του *Legea nr. 234/2018* (νόμου 234/2018), της 4ης Οκτωβρίου 2018⁵³ (στο εξής: νόμος 234/2018), το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο διόριζε με παρόμοια διαδικασία τόσο τον προϊστάμενο επιθεωρητή όσο και τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή, η δε θητεία του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή ήταν ανεξάρτητη από εκείνη του προϊσταμένου επιθεωρητή. Υπό την επιφύλαξη ελέγχου από το αιτούν δικαστήριο, προκύπτει ότι, από τη θέσπιση του νόμου 234/2018, ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης διορίζεται αποκλειστικά κατά τη διακριτική ευχέρεια του προϊσταμένου επιθεωρητή και ότι η θητεία του εξαρτάται από και συμπίπτει με εκείνη του προϊσταμένου επιθεωρητή⁵⁴. Οι νόμοι και οι κανονιστικές πράξεις που διέπουν τη Δικαστική Επιθεώρηση δεν προβλέπουν κανέναν εσωτερικό μηχανισμό, εκτός της πειθαρχικής δίωξης, για την εξέταση καταγγελιών περί ανάρμοστης χρήσης εκ μέρους του προϊσταμένου επιθεωρητή των εκτεταμένων αρμοδιοτήτων του. Λαμβάνοντας υπόψη όλες αυτές τις περιστάσεις, θεωρώ ότι ο νόμος 234/2018 ενδέχεται να υπονομεύσει σημαντικά την αντίληψη του κοινού ότι ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής μπορεί να εποπτεύει τις πειθαρχικές έρευνες και τις διαδικασίες σχετικά με αναφορές εις βάρος του προϊσταμένου επιθεωρητή με αντικειμενικό και αμερόληπτο τρόπο. Η θέσπιση του νόμου 234/2018 φαίνεται επομένως να ισοδυναμεί με υποβάθμιση όσον αφορά την προστασία του κράτους δικαίου στη Ρουμανία.

⁴⁸ Προκύπτει, υπό την επιφύλαξη ελέγχου από το αιτούν δικαστήριο, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 67, παράγραφος 5, του νόμου 317/2004, η Γενική Συνέλευση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου μπορεί να παύσει τον προϊστάμενο επιθεωρητή σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των διευθυντικών του καθηκόντων ή μη προσηκούσας εκτέλεσης αυτών.

⁴⁹ Στο σημείο 25 των παρουσών προτάσεων αναφέρεται ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης φαίνεται να είναι της γνώμης ότι η Δικαστική Επιθεώρηση είναι αρμόδια να εξετάζει πειθαρχικές αναφορές εις βάρος του προϊσταμένου επιθεωρητή.

⁵⁰ Η απουσία χωριστού οργάνου μπορεί να ενισχύσει την ανεξαρτησία του προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης.

⁵¹ Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να θεσπιστεί ένα νομοθετικό πλαίσιο «σε επίπεδο οργανικού νόμου που να διασφαλίζει αντικειμενικές εγγυήσεις όσον αφορά την ανεξαρτησία και την αμεροληψία των δικαστικών επιθεωρητών έναντι του προϊσταμένου επιθεωρητή, όταν εις βάρος του τελευταίου έχει υποβληθεί πειθαρχική αναφορά». Υπό το πρίσμα της κατ' άρθρο 5 ΣΕΕ αρχής της επικουρικότητας, φρονώ ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να καθορίσει τον χαρακτήρα των μέτρων που θα λάβει όσον αφορά τις πειθαρχικές έρευνες και διαδικασίες εις βάρος δικαστών και εισαγγελέων, καθώς και εις βάρος των δικαστικών επιθεωρητών, προκειμένου να πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και της απόφασης 2006/928, υπό τον όρο ότι τα μέτρα αυτά είναι σύμφωνα με τις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας.

⁵² Βλ. διάταξη 134/2018.

⁵³ *Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 850 της 8ης Οκτωβρίου 2018.

⁵⁴ Βλ. άρθρο 69, παράγραφος 1, στοιχείο α, του νόμου 317/2004. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, ο προϊστάμενος επιθεωρητής διορίζει επίσης τους προϊσταμένους των διευθύνσεων της Δικαστικής Επιθεώρησης για θητεία που εξαρτάται από τη θητεία του προϊσταμένου επιθεωρητή.

52. Ο νόμος 234/2018 συνδέει άρρηκτα τη σταδιοδρομία του προϊσταμένου επιθεωρητή με αυτήν του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης. Παρά το καθήκον του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή να ενεργεί με ανεξάρτητο και αμερόληπτο τρόπο, μπορεί να θεωρηθεί ότι πορίζεται προσωπικό όφελος από την έκβαση των πειθαρχικών ερευνών ή/και διαδικασιών εις βάρος του προϊσταμένου επιθεωρητή. Επιπλέον, είναι προφανές ότι όλοι οι δικαστικοί επιθεωρητές της Δικαστικής Επιθεώρησης είναι υφιστάμενοι του προϊσταμένου επιθεωρητή και ότι η σταδιοδρομία τους εξαρτάται από το ποιος κατέχει το εν λόγω αξίωμα⁵⁵. Τούτο μπορεί επίσης να υπονομεύσει την αντίληψη του κοινού ότι οι δικαστικοί επιθεωρητές εξετάζουν αναφορές εις βάρος του προϊσταμένου επιθεωρητή με επαγγελματικό και αμερόληπτο τρόπο.

V. Πρόταση

53. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου, Ρουμανία) ως εξής:

Το άρθρο 2 ΣΕΕ, το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και η απόφαση 2006/928/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου στη Ρουμανία όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς,

έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση που προβλέπει ότι:

η πειθαρχική έρευνα και διαδικασία εις βάρος του προϊσταμένου επιθεωρητή της Inspectia Judiciară (Δικαστικής Επιθεώρησης, Ρουμανία) εποπτεύεται από τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή και οι σχετικές αναφορές εις βάρος του πρώτου εξετάζονται από τους δικαστικούς επιθεωρητές του οργάνου αυτού σε περιπτώσεις στις οποίες ο εν λόγω αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής διορίζεται αποκλειστικά κατά τη διακριτική ευχέρεια του προϊσταμένου επιθεωρητή· η θητεία του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή εξαρτάται από και συμπίπτει με τη θητεία του προϊσταμένου επιθεωρητή· και όλοι οι δικαστικοί επιθεωρητές είναι υφιστάμενοι του προϊσταμένου επιθεωρητή από τον οποίο εξαρτάται η εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους.

⁵⁵ Ο προϊστάμενος επιθεωρητής συμμετέχει στον διορισμό, την αξιολόγηση και την παύση των δικαστικών επιθεωρητών. Βλ., μεταξύ άλλων, διάταξη 131/2018. Δεν φαίνεται να υπάρχει μηχανισμός που να εμποδίζει τον προϊστάμενο επιθεωρητή να κινήσει έρευνα και πειθαρχική διαδικασία εις βάρος δικαστικών επιθεωρητών που διενεργούν ή έχουν διενεργήσει πειθαρχικές έρευνες εις βάρος του.